

کتاب‌ها خوراک اندیشه اند.

(از کتاب «أنا» نوشته ی عباس محمود العقّاد با تصرف)

کتاب‌ها خوراک اندیشه اند، و هر اندیشه ای خوراکی دارد. همانگونه که برای هر بدنی خوراک‌هایی یافت می‌شود (وجود دارد). و از مزیت‌های بدن نیرومند این است که خوراکی مناسب را برای خودش جذب می‌کند، و هم چنین انسان عاقل می‌تواند که در هر موضوعی خوراکی فکری بیابد، محدودسازی در گزینش کتاب‌ها مانند محدودسازی در گزینش خوراک است، هر دوی اینها فقط برای کودکی یا بیماری است. (هر دوی اینها جز برای کودکی یا بیماری نیست). اگر اندیشه ای توانمند داری که با آن می‌توانی آنچه را می‌خوانی بفهمی؛ پس از (میان) کتاب‌ها هر چه را دوست داری بخوان؛

پس تجربه‌ها ما را از کتاب‌ها بی‌نیاز نمی‌کنند؛ زیرا کتاب‌ها تجربه‌های امت‌ها در گذر هزاران سال هستند. و امکان ندارد که تجربه‌ی یک فرد به بیشتر از ده‌ها سال برسد.

و گمان نمی‌کنم که کتاب‌های تکراری وجود داشته باشد؛ زیرا من اعتقاد دارم (بر این باورم) که یک فکر را اگر هزار نویسنده مطرح کنند، هزار فکر می‌شود. و بنابراین می‌خواهم در یک موضوع، نظرهای چند نویسنده را بخوانم؛ زیرا این کار از خواندن موضوعات متعدد لذت بخش‌تر و سودمندتر است، مثلاً در مورد زندگی ناپلئون نظرات سی نویسنده را می‌خوانم و من مطمئنم که هر نویسنده‌ای ناپلئون را با ویژگی‌هایی وصف کرده است که شبیه ویژگی‌های نویسندگان دیگر نیست.

و چه بسا کتابی که خواننده در خواندن آن تلاش می‌کند، سپس سودی از آن نمی‌برد، و چه بسا کتابی که خواننده اش آن را سریع مطالعه کند (ورق بزند) اما تأثیری ژرف در روح او می‌گذارد که در اندیشه‌هایش آشکار می‌شود. اما کتاب سودمند کتابی است که شناخت تو را در زندگی و توان تو را بر فهمیدن و عمل کردن افزایش می‌دهد. و اگر آن را در کتابی یافتی، شایسته‌ی توجه و قدردانی است.

عقّاد ادیب و روزنامه‌نگار و اندیشمند و شاعری مصری است؛ مادرش اصالت کردی دارد. پس عقّاد زیبایی را فقط در آزادی می‌دید؛ (عقّاد زیبایی را در چیزی به جز آزادی نمی‌دید)؛ و بنابر این در زندگی اش با وجود شرایط دشوارش فقط شادابی (فعالیت) می‌بینیم. (بنابر این در زندگی اش با وجود شرایط دشوارش چیزی به جز فعالیت نمی‌بینیم). گفته می‌شود او هزاران کتاب خوانده است. و او از مهم‌ترین نویسندگان در مصر است. بنابر این بیشتر از صد کتاب در زمینه‌های گوناگون به کتابخانه‌ی عربی افزوده است.

عقّاد به دلیل نبودن دبیرستان در استان اسوان که در آن متولد شد و پرورش یافت، فقط در مرحله‌ی دبستان درس خوانده است. (به جز در مرحله‌ی ابتدایی درس نخوانده است). و خانواده اش نتوانست که برای کامل کردن تحصیلش او را به قاهره بفرستد. بنابراین عقّاد، تنها به خودش تکیه کرد. (عقّاد به کسی جز خودش تکیه نکرد). پس انگلیسی را از گردشگرانی که برای دیدن آثار تاریخی به مصر می‌آمدند، یاد گرفته است.

پایان

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

ویر: زهره موسوی